

Smutne BARBÓRKI górników węglowych

Autor tekstu: **Zdzisław Gromada**

Mamy „przyjemność” żyć w czasach szybkich zmian popytu na specjalistów. W ostatnim półwieczu, w naszym kraju, istotnie zmniejszyło się między innymi zapotrzebowanie na fachowców od wydobywania węgla kamiennego. Spowodowało to, że górnicy węglowi z grupy uprzywilejowanych spadli do grupy niepotrzebnych. Kiedyś byli *przodującą grupą klasy robotniczej*. Dzisiaj media pokazują ich wyłącznie przy okazji katastrof w kopalniach, jak giną w *bieda szybach* lub jak agresywnie manifestują w sprawie swoich „przywilejów”. Spójrzmy na naszych węglowych gwarków łaskawszym okiem.

PRL — złote czasy dla węgla

Przez cały okres PRL-u węgiel był naszym najważniejszym produktem eksportowym i źródłem dewiz, był naszym „czarnym złotem”. Górnicy węglowi wraz z hutnikami byli *najważniejszą grupą zawodową klasy robotniczej*. Jako przodownicy pracy swoje normy „często” przekraczali o kilkaset procent. Ich święto Barbórka była omalże świętem narodowym. Dostojnicy partii i państwa obowiązkowo, przed uroczystą akademią gdzie wręczano niekoniernie zasłużonym górnikom najwyższe odznaczenia i medale, osobiście wizytowali w obecności mikrofonów i kamer pracujących w znoju *na przodkach* górników. Wiecznym problemem Ministerstwa Górnictwa i Energetyki był brak rąk do pracy. W każdym Urzędzie Powiatowym każdy dorosły mężczyzna bez kłopotu mógł otrzymać skierowanie do pracy w kopalni wraz z darmowym biletem PKP (mając 18 lat skorzystałem z tej możliwości). Początkowo do pracy w kopalniach przymuszano poborowych i więźniów. Sytuacja diametralnie zmieniła się pod koniec lat 80-ych ubiegłego wieku.

Przyczyny zmniejszenia zapotrzebowania na górników węglowych

Jednocześnie zadziałało kilka niezależnych i niekorzystnych dla węglowych gwarków okoliczności:

1. Nastąpiło globalne zmniejszenie zapotrzebowanie na węgiel kamienny. Do ogrzewania mieszkań i w hutnictwie coraz częściej zaczęto używać gazu ziemnego lub ropy naftowej a do wytwarzania energii elektrycznej — energii atomowej.
2. Udostępniono i rozpoczęto na dużą skalę wydobywanie nowych złóż węgla kamiennego między innymi w Australii i RPA. Tamtejsze złoża zalegają w korzystnych warunkach geologiczno-górnictwowych. Ich eksploatacja jest łatwiejsza i tańsza niż na Śląsku. Spowodowało to dodatkowe zmniejszenie zapotrzebowania na nasz węgiel i spadek jego ceny.
3. W górnictwie nastąpiła rewolucja technologiczna. Łopatę, kilof, ręczną wiertarkę, stojaki drewniane służące do zabezpieczania wyrobisk zastąpiono kombajnami, wozami wiertniczymi, zmechanizowaną obudową hydrauliczną itp. Wzrosła wydajność pracy - zmniejszyło się zapotrzebowanie na górników.

W/w okoliczności spowodowały, że sytuacja górników węglowych zmieniła się diametralnie. Z sytuacji dużych niedoborów w krótkim czasie górnicy węglowi znaleźli się w sytuacji nikomu niepotrzebnych. *Spadli z wysokiej drabiny*. Wydobywanie węgla w Polsce (zapotrzebowanie na węgiel w Polsce) zmniejszyło się z ok. 200 mln ton w 1980 r do ok.100 mln ton w 2004 r. Równie wysoki był w tym okresie spadek zatrudnienia. Rok 2005 okazał się za sprawą Chin nieco dla nich łaskawszy.

Warunki BHP w kopalniach

Górnictwo przepisy BHP pisane są krwią. Wszystkie wypadki w kopalniach są rejestrowane i analizowane przez Urząd Górniczy. Jeśli wypadek nastąpił mimo przestrzegania aktualnie

obowiązujących przepisów BHP to po wypadku często dopisuje się nowy rozdział. Ostatni wypadek w kopalni Zofiówka w którym poniosło śmierć trzech górników będzie potwierdzeniem tej prawdy i jak poinformował prezes Wyższego Urzędu Górniczego przepisy BHP mają być stosownie uzupełnione. Z racji mnogości zagrożeń i zmiennych, niepowtarzalnych, warunków geologiczno-górnich przepisy BHP są wyjątkowo rozbudowane. Spełnienie wszystkich wymagań tych przepisów „przeszkadza” w uzyskaniu oczekiwanej wydajności pracy i minimalizacji kosztów wydobycia. Jest tajemnicą *poliszyneła*, że górnicze przepisy są z tych powodów nagminnie omijane.

Drodzy czytelnicy, jeśli media będą pokazywały górników w negatywnym świetle, oceniając ich weźmy pod uwagę istotne „okoliczności łagodzące”:

- Pracują w naprawdę wyjątkowo niebezpiecznych warunkach;
- Znaleźli się w sytuacji — *DO LIKWIDACJI* - z powodów od nich niezależnych.

Przy okazji Barbórki 2005 życzymy im wszystkiego najlepszego. Niech dotrważą bez wypadków, w zdrowiu, do wymarzonej emerytury górniczej.

Zdzisław Gromada

Współpracownik witryny Global.net.pl

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 30-11-2005)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,4492) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,4492>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna**

lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl